

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більш по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis — Parana

Ми Українці до спону
 В нас є сила Роззвія!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

ПОЗІР!

Українці в Бразилії уважайте, що дня 7-8-9 липня з'їзд український в Дорізоні. Для того кожда оселя повинна зійтись, та вибрати делегата на сей з'їзд. Делегата вибирати потреба свідомого Українця.

Світла і тіни.

II.

Дивлячися на наш загаль в Бразилії оком цікавого зритель, оком, яке до всего мусить привикнути, як до чогось зовсім нового, а через те придивляється до всего уважніше і добачуєсь більше, ніж око того, що з усім освоївся, я поробив деякі спостереження, якими не можу не поділитися з читачами, щоб не мати докорів совісти.

І мушу задалегідь сказати, що я найшов в Бразилії незвичайно симпатичну громаду, привязану цілою душею до всего, що рідне громаду, яка готова до посвяти, боліє з рідним народом і радуєть з ним, шукає якогось способу, щоб зазначити і виявити свою звязь з рідним краєм, шукає способів збереження свого національного облича і своєї української душі і відчуває своє становище безнадійного Світа.

сність заперечувати. Мушу підкреслити, що головна заслуга цього, що наша еміграція не втонула в морі чужини, паде на рахунок нашої церкви і тих кількох трудовиків у священничих рясах, які першими і майже одиницями на свій лад підтримували і підтримують національного духа серед нашої забутої цілим світом еміграції. Я свідомий цього, що це мое твердження не припаде до смаку декому з наших інтелігентів, та довгий життєвий досвід, а вичесаний з нашої еміграції в Канаді, научив мене дивитися на життя тверезо і мати відвагу заглядати дійсности в очі. Не хочу тим сказати, що роль нашої церкви і духовенства є вистарчаюча та що до цієї ролі треба обмежити все наше національне, культурне і соціальне життя. Роль, яку відіграла церква і духовенство серед нашої еміграції, була покищо єдиним середником національного самозбереження.

щораз більше погубних впливів, щораз більше жертв кидають на поталу денационалізації, загрожують нашій еміграції щораз грізнішою потопою. Чимале зпоміж наших емігрантів відірвалося від «фойси» і пішло до фабрик, блище центрів, або зі зміненним способом соціального положення змінило й свої патріархальні життєві відносини, попало в чуже середовище. Це треба сказати голвно про нове покоління. І не можна промовчати факту, що багато з наших земляків залюбки і майже несвідомо розговорює з своїми земляками по португальськи, а їхні діти на силу розуміють свою рідну мову. Батьки ще сяк-так почувають себе Українцями; та про їхніх дітей вже й лядно думати.

Процес денационалізації, занепаду духового і деморалізації — хоч не залічуваний привичним оком — добирається до наших осель все більше і більше і йому треба протиставити зорганізовану акцію і то громадну.

Та яку бачимо акцію з нашого боку?

Я обїхав наші оселі і замієць інтелігентних провідників бачив кількох нещасних калик, що останками своєї інтелігенції борються перед своєю власною і загальною духовою смертю. Замієць свідомих освітлених діячів

які стоять зачиненими і тільки в кількох оселях стрічав я читальню кімнату з якою газетою, або з маленькою бібліотекою, або і сценою. От і все, що я міг знайти між нашою еміграцією в Бразилії!

Натомієць скрізь стрічав я гризню, дрібну партийність, ворогіванне одних проти других, нарікання і дорікання, а врешті добру волю до чогось братися, щось робити. І я прийшов до заключення, що цієї доброї волі поки вона є, не можна легковажити і що її слід обіднати у збірну сильну волю та й обернути її в діло. Бо непростимий гріх впаде на совість тих, що можуть прийти загалови з допомогою, а цього не зроблять.

П. Карманський.

Справа Східної Галичини була на порядку дня в Генуї.

Віденське урядове „Кореспонденційне Бюро“ повідомляє:

Генуа, 10. мая. Представники держав, заступлених на генуєнській конференції, зібралися нині о год. 11. передпол. в палаті Реале, щоб обговорити різні справи, які займають конференцію. Треба бу-

І мушу задалегідь сказати, що я найшов в Бразилії незвичайно симпатичну громаду, привязану цілою душею до всего, що рідне громаду, яка готова до посвяти, боліє з рідним народом і радуєть з ним, шукає якогось способу, щоб зазначити і виявити свою звязь з рідним краєм, шукає способів збереження свого національного облича і своєї української душі і відчуває своє сгановище безнадійного Сізіфа, що вічно котить скалу під гору і вічно з цією скалою скочується в долину. І я добачив глибокий трагізм цего становища, бо мені стало ясним, яким треба бути ідеалістом, щоб в таких умовах утриматися на поверхні і не втонути в морі неввіри, байдужности. І тому я не важуся осуджувати нікого, навіть того, хто пішов служити чужим богам, тим більше, що таких деператів найшов я в Бразилії дуже мало.

Не хочу замикати очей на дій-

Канаді, научив мене дивитися на життя тверезо і мати відвагу заглядати дійности в очі. Не хочу тим сказати, що роль нашої церкви і духовенства є вистарчаюча та що до цієї ролі треба обмежити все наше національне, культурне і соціальне життя. Роль, яку відіграла церква і духовенство серед нашої еміграції, була покищо єдиним середником національного самозбереження, бо інших середників не було. Тепер коли прийшла на еміграцію, черга не тільки боротьби за збереження свого національного «я», але й заманіфестовання цего «я» розправлення своїх крил — тепер духовенство мусить сю свою роль розкласти на інші культурні чинники, поділитися нею з другими працівниками, шукати серед еміграції союзників і співробітників. І то тим більше, що розвій і розріжничювання колись простого соціального положення нашої еміграції, вносять в наші ради

треба протиставити організовану акцію і то громадну.

Та яку бачимо акцію з нашого боку?

Я обіхав наші оселі і замість інтелігентних провідників бачив кількох нещасних калік, що останками своєї інтелігенції борються перед своєю власною і загальною духовою смертю. Замість свідомих образованих діяльних одиниць стрічав кількох освічених греко-католицьких Бразилійців. Замість українських середніх і початкових шкіл бачив дві-три народні школи і кільканадцять передпотопних шкіл, в яких відбувається в ради-годи навчання дітей по два-три місяці, або тільки назва школи заступає громаді мрію про школу. Замість читальняних будинків, в яких жили українським життям і доповняли свої духові недостачі старші, я бачим сям і там мізерні доми, що мають шумну назву клубів, товариств ім. Т. Шевченка і т. п. і

Віденське урядове „Кореспонденційне Бюро“ повідомляє:

Генуа, 10. мая. Представники держав, заступлених на генуєнській конференції, зібралися нині о год. 11. передпол. в палаті Реале, щоб обговорити різні справи, які займають конференцію. Треба було ствердити, чи ті справи мають прийти на денний порядок політичної підкомісії. Між внесками, які становлять нині предмет денного порядку, знаходяться рішення санітарної конференції у Варшаві, різні проекти в справі управління границь у Східній Галичині, внесок у справі Бесарабії, протест уряду Незалежної України (уряду Петлюри) проти того, що його не запрошено на конференцію, протест Литви в справі різних граничних проблем, з окрема в справі Вильна, протест делегації області Саар, протест Грузії та Азербейджану із-за воєнних операцій СРСР.

Андр. Чайківський

10)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

— Так ти діду, залишиш у себе мого хлопця?

— А вже-ж коли казав, то й мушу. Та ти казав мені вчора, що хлопець захопив, щоб помститися за батька. Чи така твоя вся помста буде?

— Ти ще не догадуєшся? Хочу з його виховати завзятого козака, а тоді пушу його на панів. Подумай усвоєне вочени на вонків пустити...

— І се мені годиться знати. Значить, має вийти козак завзятець. Значить треба йому змалу одкрити очі на ті кривди, яких український нарід від них зазнає.

— І виробити йому влачу щоб ніколи від козацтва не відскочив за жадні старби світа, хочби й дізнався з якого гнізда він птиця...

— Тебе я добре зрозумів так і робитиму...

— Ми завтра поїдемо.

— Чого вам так спішно? — Поситьте трохи відпочиньте, підживіть трохи, а то ввійшли мов хорти.

— Таки діду, поїдемо. Колись може й вернемося. А колиб нам зрйшла скрутна година й не було-б де сховатися, тоді прийдемо, хоч палицею гони. А тепер ми тобі лише забавляємо та робити не даємо.

— Коли ви про роботу згадали, так добре. Щоб даремно хліба не їли, скосять мені леваду.

— Коли так, то лишаємося та відробимо тобі, діду... Правда Максиме?

— А вже-ж! Хіба-ж ми косити не знаємо?

— Ну добре, гості мої, тепер я вам на бандурі заграю... Старий пішов до своєї печери, виніс бандуру, і став грати. Потім заспівав сильним ще голосом козацьку думу про Богдана Хмельницького.

Козаки слухали уважно. Серед тої української літньої ночі, при яснім світлі місяця, вони були наче-б зачаровані. Все те, про що в пісні говорилось, вони наче-б бачили тепер на власні очі...

Старий ударив ще кілька акордів і перестав.

— Знаєш, діду, як ти співав, мені здавалося що я всіх тих лицарів ось тут в твоїй балці бачу.

— Говори здоров. Я такими привидами живу. Вийду сюди вночі, саду під отесею черешнею, молитву читаю, а далі задумаюся і бачу всіх моїх товаришів, бачу й незабутнього полковника Кривоноса, розмовляю з ним, радію, молодію.

Нераз тріває так, поки півень не заспіває, а тоді я з сну прокидаюся та й засипаю вже навспражки. З тими видами я дуже щасливий, мені від того літ убуває...

Козаки додержали слова, екосяли леваду, згребли сіно й у коняці склали. Нарубали дров, помагали біля оселі та старалися як найбільше зробити...

— А тепер відпочиньте кілька днів по праці...

— Ні, діду, вибачай, таки завтра поїдемо, от тільки дорогу покажи, бо на Красноставці, значить тою самою дорогою, вертати нам не хочеться...

— Не бійтеся, покажу вам пану дорогу.

За той час балакали кожного вечера під черешнею й слухали оповідання старого Охріма про козацьку давнину.

Слідуючого дня рано осідлали коней і були готові до дороги.

Охрім надавав їм харчів мілий мішок. Паляниця, ковбас, виленого мяса, риби сушеної, сушених слив та яблук, до того ще баклагу меду.

Остан ще спав. Карпо нахилився над ним, поцілував у голову й перехрестив. Охрім звелів одній собаці, лишитися при дитині, а другого взяв з собою. Дід ішов попереду, а козак йшов за ним, ведучи коней за повід. Йшла малою стежкою по-над струмочком, що вивів поміж ку-

щами високої ліщини. Натрапили на невеликий ставок. Вода було чиста така, що можна було пісок на дні порохувати.

В ставку гралися до сонця риби: карасі, петруги, плотвиці.

— Та в тебе, діду, й ставок є?

— А хіба-ж я рибу з моря привожу?

— А не можна-б так скупатися?

— Кунайтесь на здоровля.

Козаки пустили коней, пороздягалися миттю й шубовстнули в воду. Вода була свіжа. Козаки не могли нею налюбуватися, й вилазити їм не хотілося, поки добре не змерзли.

— Сей ставок я сам зладив. Загатив греблек воду, й готовий ставок.

Одяглися і пішли далі. В другому місяці між кущами стрінули невелику ковбаню води...

— Знову джерело...

— А ну, напийся.

Карпо зачерпнув води пригорщю й до губи. Вода була солена.

— Тут, діду, справді рай, усього маси доволі...

— Богу дякувати.

— Кому ти все те покинеш? — питає Карпо.

— Кому ж би? Людям. Коли геть постарієся, то приймака візьму. Може одного з тих, що їх виховав, а може ко-го-небудь...

Зайшли під високу гору. З неї висту-

Росії, дальше ржні протести Вірменії, домагання Болгарії у справі доступу до Егейського моря, протест уряду Ангори проти Греції домагання кредитів з боку Альбанії, меморіал Черногори в справі її самостійності і вкінці меморіал папи дотично Росії.

Перша нарада займалася питанням, чи ріжні внески, жалоби та протести можуть увійти у програму конференції в Генуї, бо на основі конференції у Кан денний порядок конференції має бути присвячений віднові миру й довіря в Європі. Дальше ходять про те, чи ці справи не були вже вирішені яким договором, зглядно чи їх управлінняне відповідно договорам, саме тепер не переводиться і через те такі справи мусіли бути на всякий випадок виключені з програми конференції.

Льойд Джордж заявив, що при інтерпретації не треба поводитися дрібничково. Ходить про те, щоб виконати працю вповні. Коли хочеться повернути мир і взаємне довіре в Європі, треба зовсім усунути ті спірні проблеми, які затроюють згоду і співділанне народів Східної Європи. Він просить поступати великодушно й не обмежувати вузькоглядно програми конференції. Питання, що відносяться до Східної Галичини й Литви, мусять бути обговорені й вирішені безумовно в Генуї. Правда що в договорах передбачено окремі організації, які мають займатися управліннянем цих справ; однак вони не осягнули остаточного вирішення. Бо їх рішення не найшли признання інтересованих. Льойд Джордж підкреснув з особливим притиском, що такими далекосяглими справами як саме згадані, не можна раз-у-раз тягтися від інстанції до інстанції. Найвищий час вийти вже раз ними на чисту воду. Льойд Джордж знова повернув до Справи Східної Галичини й Вильна і заявив, що ці справи мусять бути безумовно вирішені на конференції в Генуї. Коли політична підкомісія не хотіла обговорювати цих справ, то він

либо переважувати конференцію в Генуї всіма політичними трудностями, які навістили під сю пору Європу.

Після цих заяв Франції та Англії почалася подрібна дебата. Багато справ згори усунено, наприклад справу Грузії і справу альбанського кредиту. Не допущено також під наради політичної підкомісії протесту області Саар, який приділено Лізі Націй. Шанцер запропонував, щоб сей протест додано до протоколів конференції однак сю пропозицію відкинено. Дальше відкинено протест Незалежної України (уряду Петлюри). Інші внески мають піти під наради, а представники держав, які їх поставили, мають бути вислухані. Відноситься се до отсих проблем: Болгарії та Угорщини в справі охорони національних меншостей, до внесків Литви і справи границь Східної Галичини. Ці питання мають бути вирішені після вислухання інтересованих сторін.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Навіть наш „приятель“ Бенеш був за вирішенням східно-галицького питання.

Французська газета „Le Matin“ доносить, що чеський преміер Бенеш в розмові з представником Франції Барту висказався що договір про 10-літний загальний мир в Європі можна підписати аж тоді коли будуть впорядковані не вирішені дотепер східно-європейські питання, а в першій лінії державна приналежність Вильна і настановленне остаточних границь між Польщею і Сх. Галичиною.

Поляки потіщають себе, як можуть...

„Громадський Вістник“ з 5. с. м. приносить таку вістку: „Польські часописи доносять з Варшави, що після одержання від

сього Союз Народів мавби виконувати над сими територіями протекторат протягом 3 літ“.

Кінець цитової вістки, пише „Гр. Вістник“ являється побожним бажанням Польщі щоб за всяку ціну проковтнути нашу тійснійшу Батьківщину. Але на основі наших інформацій се не відповідає становищу держав, що покликані до вирішення політичної долі Східної Галичини.

Справедлива оцінка Польщі.

Під заголовком: „Чи між європейський пакт поверне самостійність Східній Галичині?“ „L'Ére Nouvelle“ з 28. квітня с. р. пише:

„Поміж питаннями, якими займається Льойд Джордж, приготувавши свій європейський пакт, має знаходитися, як доносять дописі з Генуї, справа Східної Галичини, звязана нерозривно з питанням польсько-російським як умова закріплення мира на трівких основах.

Ми вказували вже не раз на виїмкове й абсурдне положення Східної Галичини. Після сен-жерменського договору суверенність над сею країною належить до головних держав антанти: однак вони не виконують своєї суверенної власти. В дійсности край є під польською окупацією, неуправильненою ніякою міжнародною постановою. Поляки використовують се положення для своїх анексійних цілей. Для політичної програми польського анексіонізму Східна Галичина є етапом польської експансії в напрямі Чорного Моря; се мусить викликати стан хронічної війни на європейським Сході й потягнути за собою небезпечні наслідки для всього міжнародного положення.

Польська окупація, примінюючи до Східної Галичини свою фінансову систему, довела сей край до економічної руїни. Кілька примірів зясує нам економічне положення Східної Галичини під польським окупаційним режимом.

ного Моря. Великий акт міжнародної справедливости, що воцесив Польщу, мав на меті повернення й закріплення миру в Європі; навпаки, Польща, котра в 1914 р. вдоволялася обіцянкою проекту автономії, даною великим князем Миколою Миколаєвичем, відтак малою польською державою утвореною з ласки центральних держав, стала сьогодні своєю бзумною анексіоністичною політикою огнищем війни. Міжнародна конференція в Генуї повинна покласти кінець тій небезпечній грі

Акція Українців в Канаді в цілі визволення Сх. Галичини.

Дня 11. квітня була у президента міністрів Канади Мекензі-Кіра делегація Українців і преміер, вислухавши вичерпуючий реферат про положення Галичини, виголошений А. Т. Кібзеєм, заявив що в справі Сх. Галичини зробить все можливе, а делегатам в Генуї підле відповідні інструкції.

В тій самій справі відбувся у Ваніпегу великий маніфестаційний похід, в якому взяло участь понад 10 тисяч Українців.

Що пише італійська преса про нашого делегата на конференцію в Генуї

Італійські часописи „Corriere diplomatico e consolare“ і „Il Caffare“ пишучи під датою 23. квітня про розмову з дром К. Левицьким між іншим таке:

Вчора мали ми приємність розмовляти з Й. Е. Костем Левицьким, головою делегації Української Східно-Галицької Республіки. Нам дуже зацікавили слова сього достойного заступника народу, котрий з такою однодушністю й завзяттям бореться за право самовизначення, котрий сотворив

згадані, не можна раз-у-раз віддавати від інстанції до інстанції. Найвищий час вийти вже раз ними на чисту воду. Льюод Джордж знова повернув до Справи Східної Галичини й Вильна і заявив, що сі справи мусять бути безумовно вирішені на конференції в Генуї. Колиб політична підкомісія не хотіла обговорювати сих справ, то він (Льюод Джордж) бувби приневолений виступити з сими справами на пленарнім засіданню конференції, щоби встановити відвічальність кожного учасника з окрема.

Барту заявив, що Франція не може без застереження висказатися за бажану Льюодом Джорджем інтерпеляцією. Французька делегація мусить придержуватися точно означеного дневного порядку конференції. Не годиться підіймати в Генуї всі проблеми й перемінювати цілу карту Європи. Він уважає се дуже небезпечною справою, яка може потягнути за собою необчислимі наслідки. Неможе

Польщею і Сх. Галичиною.

Поляки потішають себе, як можуть...

„Громадський Вістник“ з 5. с. м. приносить таку вістку: „Польські часописи доносять з Варшави, що після одержаних відомостей Льюод Джордж зажадає скликання конференції коаліційних держав до Сан-Ремо. В тій конференції не візьмуть участі представники Німеччини. Предметом нарад тої конференції має бути між іншими: справа західних границь Росії. Кореспонденти англійських часописей упевняють, що рижські границі будуть заквестіоновані у своїх спірних частинах, а саме дотично Східної Галичини й Виленщини. Після кольпортованих у Варшаві верзій спірні території мають бути признані Польщі в формі депозиту на час тревання гарантійного пакту, себто на 10 літ. Крім

Польська окупація, примінюючи до Східної Галичини свою фінансову систему, довела сей край до економічної руїни. Кілька примірів зясує нам економічне положення Східної Галичини під польським окупаційним режимом. За тим іде представлене в цифрах руїни, яку довершила Польща за три роки свого пановання в Галичині.

„Якщо мир, читаємо, там має бути закріплений на трівких основах і якщо дійсно має бути переведена економічна відбудова Європи, то треба конче покласти кінець сьому положенню. Бо миру не буде так довго, поки Польща продовжатиме свою політику експанзії на Схід.

Зрештою ні одна держава Східної Європи не допустить ніколи до пановання Польщі над Карпатами її експанзії в напрямі Чор-

ким, головою делегації Українським, Східно-Галицької Республіки. Навіщо дуже зацікавили слова сього достойного заступника народу, котрий з такою однодушністю й зяттям бореться за право самовизначення, котрий сотворив чудотворні штуки, літератури і котрий ніколи не находився під впливом інших народів у суспільно-економічній праці, без уваги на перепони.

Кость Левицький — се справжній тип того українського козака, що став безсмертним своїми характерними прикметами середньовічного воїна. Не було галузи українського життя в Галичині, деб Кость Левицький не виявив своєї енергії, свого ідеалізму та своєї розумної праці. Як посол галицьких Українців до австрійського парламенту, як директор ріжних фінансових інституцій і президент Кооперативного Союзу, член Національ-

пали велетенські камені, між якими росли густо куші калини, дикої рожі та тернини. Долом росла висока ліщина.

Старий розкинув куші понад струмочком. Козаки пішли з кінцями за ним і зайшли в печеру, куди тік струмок. В печері було темно, хоч око виколи. Йшли навмання по воді потока, що журчав по камінчиках. Довго так ішли, не кажучи ні слова, а все вниз.

— Чи не ведеш ти нас, діду, в пекло?

Старий не відповів нічого, аж ось побачили здалека свідо дня, яке по раз більшало. Коли прийшла на край, сонце вже зійшло високо. Вони мимохіть позатуляли очі долонями. З сього боку сходило сонце й осліплювало своїм яскравим промням.

— Чи втрапили-беюди до мене?...

— Господь з тобою! Хто-б сього сподівався хто-б туди відважився зайти!

— Се річка Інгул, а решту порадьте собі самі, бо мені пора вертатись. Щасливої дороги!

Охрім вернувся назад в печеру, а за ним почалапав в оді його вірний пес.

— Ото чудасія! — каже Максим до Карца...

VII.

Коли старий вернувся до своєї оселі, то вже було близько полудня. Сонце стояло вже високо й дуже пекло. Охрім по-

чув здалека плач хлопця, який в одчаю бігав і кликав діда.

— Остапику, не плач, дитино, я зараз прийду.

Хлопець кинувся бігти на його голос. Біля його біг пес, а ззаду бігло біде козятко мекаючи.

Хлопець, побачивши діда, дуже зрадів, й припав до його руки.

— Куди ти, діду, ходив? Я прокинувся, а тебе не було. — Шукав скрізь, і в садку, й у пасіці, й на леваді, й у стайні. Я налякався й плакав.

— Недобре, дитино моя, лякатись і плакати. Усюди є Бог, котрий нас оберігає... Чи ти вмієш молитися?

Вмію, мене ксьондз учив, замковий капелян...

— Ну, гаразд, я такої молитви не вмію, але я тебе навчу своєї, козацької...

— А коли поїдемо до мамі? — спитав хлопець.

— Поїдемо, але перше виберемо мед та завеземо мамі, зберемо яблук, груш,

— треба мамі гостинця привезти...

— То вибираймо мед сьогодні, а завтра поїдемо...

— Бжолки ще не нарobili меду, бо ще їм не пора...

Від цього часу настало для Охріма нове життя, мав з ким говорити. Хлопець ходив усюди з ним. Мамі вже не

згадував. Про козаків раз лиш спитав, де вони ділися. Охрім пояснив, що вони поїхали на Січ, і став його дитячому розумові пояснювати, що таке Січ, хто такі козаки, чого вони на світі хочуть.

Від того поволі крапля за краплею, змінювався в хлопця світогляд. Він переконався, що козаки, то не такі люди, що їх усіх треба-б випати та на кіл садовити...

Охрім розказував йому, звідки козаки взялись, говорив про татар та турків, як вони на Україну набігали, людей в ясир брали, мучили, як козаки відбивали невольників, билися з татарвою, з турками... Хлопець прислухувався до тих оповідань, жалів над долею невольників.

А далі Охрім став йому розказувати про панів, що також людей мучили, гнобили.

Хлопець пригадував собі те, що в своє ім дитинстві бачив на замку в свого батька. Він бачив, як людей гнобили, мучили на кіл сажали. Тоді він не розумів защо. Йому казали, що се мужики, хами, що їм так і треба. Та нагадав собі й те, як мама нераз просила за тих хамів батька, як батько грімав на маму й роготався, як він сього реготу лякався дуже, а мама плакала, й він її жалів. Все те нагадував він собі тепер і став переконуватися, що тим людям робити кривду, що так не повинно бути.

Ціле літо спав хлопець на свіжому повітрі, купався в ставку, бігав, живився простими, не вибагливими стравами. Від того зовсім перемінився. З коли нього блілого, мов полотно, хлопця виростав здоровий, рум'яний хлопець зогорілим лицем.

Минуло літо, настала осінь. Старий мав роботи від ранку до ночі. Хлопець піпні збжолами, збирав овочі, молов картоплю на борошно, квасив капусту, притовлявся до зими. Його комора наповнилася принасами.

Настала зима. Ціла балка вкрилася снігом що блишав на сонці мов діамантами. Охрім зладив Остапові овечу козину й пошав шанку, чому хлопець дуже радів. Тепер годі було вже спати на дворі. В своїй печері зладив Остапові лежанку з сухого моху. Хлопець міг розлучитися з своєю козою. В цілий день бігала за ним, а на ніч бігала біля нього спати. Старий ходив відновідну пору на полювання в ліс, брав з собою Остапа. Вилазили туди беріг балки. Згодом став його привчати до стрільби й подарував йому одну дуду легеньку рушницю.

Хлопець серце такої невидальщи забув згодом про своє гніздо. Навчився української молитви. Старий учив його грамоти з старого часослова.

(Далі буде)

Ради й Галицького Уряду, що перебуває тепер за кордоном. Кость Левицький посвятив ціле своє життя для свого народу.

ЧИСЛО СЛУХАЧІВ НА УКР. УНІВЕРСИТЕТІ В ПРАЗІ.

На українським вільнім університеті в Празі є записаних 702 студентів, з чого Українців є 555, Чехів 15, Білорусинів 2, Німців, Жидів 26 і 1 Москаль.

З польського багновиння.

Збродяться...

Західно-українська пресова агенатура доносить під датою 10. мая, що по автентичним донесенням у Сх. Галичині відбуваються великі пересування польської армії. Що дня висилають численні війська і запаси воєного матеріалу в напрямі Підволочиск. Начальники громад дістали приказ тримати все на поготові всі вози з провіантом для візників і худоби принаймні на 5 днів.

Вітрать свою загибель.

„Курер Львовські“ містить під датою 3. мая статтю під заг. „Напад на Польщу“ і доказує, що німецько-російський договір в Рапальо означає для Польщі смертну небезпеку. При німецько-російському союзу нема місця для самостійної Польщі, бо її вважатимуть перепоною, котру треба буде знищити. В Європі Польща може числитись тільки на Францію, одначе Франція починає бути самітною і знаходяться сьогодні в обороннім становищі. Також прибутте до Генуї білоруської, литовської і української делегації, котрі привезли скарги на Польщу, становить для польської держави небезпеку.

Найновіші вісти

В Ірландії неспокій. Много фабрик спалено. В сих борбах убито кілька осіб, а много ранено.

Чехо-словаччина заключила мир

дентам, що пропадають з голоду на еміграції.

Приходьте усі!

Дня 18 с. м. в неділю збудуться збори Українців в сали Народного Дому в Прудентополи. Про Пожичку Національну говорити буде п. П. Карманський. На сих зборах вибереть делегатів на з'їзд український в Дорізоні. Тому по Сл. Б. сейчас запрошавсь всіх Українців.

Дня 2 липня збудуться збори в цілі пожички в лінії Есперанса на площі коло церкви. На сі збори прибуде п. П. Карманський.

Революція в Пернабуко вже закінчилась, хоть партії виборчі еще гризуться.

Часто читаєсь о бійках, стрілянинах по різних часописах в Бразилії. Ще і наші люди заводять сей лихий звичай. Рідко знайти весіля, сходин без бійки. Коли перейде яка забава без бійки, то дивуються: »от гарно бавились, бо не було бійки«.

В Амазонас наряд гірко бідує. Часті дощі довели до сего. 140 потрачено всяку працю. Околиці коло ріки се наче одно море.

Засідання Комітету для Позички Нац. Оборони.

Дня 8. ц. м. відбулося в сали „Народного Дому“ в Прудентополи засідання Комітету для позички Нац. Оборони при співучасті всіх членів Комітету. П. Карманський зreferував справу і подав до відома зарядження Уряду і результат доперішньої акції позичкової в Бразилії. З реферату вийшло, що делегат Уряду об'їхав 19 колоній, завязуючи всюди місцеві комітети для позички.

Досі переслали або передали Комітетови зібрані гроші отсі оселі.

Прудентопіль 5.507\$000

Іваї Кальмон 1.120\$000

Дорізон 1.705\$000

Слідуючого дня (5. VI.) делегат в товаристві п. Козакевича і других Українців з міста поїхав на кольонію Іраті. Його проводило кілька їздців з українськими і португальськими прапорами і з великою таблицею, на якій було написано:

„Рідний край пропадає — жде поратунку від Бразилії! — Черга на вас!“

В половині дороги зустріли його їздці з оселі і серед вистрелів рухнули в дальшу дорогу. Ціла оселя мала святочний вигляд і наряд поспішав громадно під школу, де мали відбутися збори. Коли похід наблизився до школи, вся площа була вкрита людьми. Серед вистрелів фогетів зустріла приїзшого громада, кількасот народу, переважно Українців.

В тріумфальній брамі, перед домом, який пишався зеленою і прапорами, зустрів делегата сердечною промовою місцевий учитель п. Василевський-Луценко, підносячи оклики в честь самостійної України. П. Карманський відповів широко подякою. Зараз же почалися збори під шкільним домом, бо досить простора сая Тов. ім. Т. Шевченка не могла помістити зібраних.

Збори почалися о 12 год. і продовжувалися поза 3. год. сполудня. Після реферату п. Карманського, виголосив промову п. Луценко і один з місцевих Українців, загриваючи присутніх до підписування позички.

Ще раз забрав слово делегат Уряду і представив статут для будучої Галицької Республіки і користи з існування цієї держави. А врешті представив коротко плян будучої української організації в Бразилії. Відспівано національні гимни і зараз же вибрано комітет для позички і делегата на майбутній з'їзд в Дорізоні. Відтак почалася підписка на позичку, яка принесла добрі успіхи.

Було вже по 3-ій год., та все таки люде не радо розходилися обідати, кождий хотів балакати з п. Карманським.

Слідуючого дня від досвіта сповідали Іх Екзецеленція і інші священники які прибули з Екзецеленцією а се Вир. Отець Ігумен М. Шкіриан як також Вир. о. Р. Криницький.

Ранком хотий дощ не ішов та небо ціле затягнене густими хмарами зовсім не заохочувало пускатись в дорогу, та мимо всього людей громадилось щораз більше. Пів до десятої почали Іх Екзецеленція Службу Божу в асесті двох дяконів на дворі на місці, що призначене на будову нової мурованої церкви. Народу прибувало що раз більше і всі з напруженою увагою брами участь в Богослуженню, якого ще многі і в життю не бачили. А ще і до того сеж служив Службу Божу той улюблений Архипастир, той Мученик, той Вожд укр. народу про якого ніхто з нас не мріяв, що його коли в життю еще бачити, а ще тут у Бразилії.

(Далі буде.)

Оголошення.

КУПУЙТЕ СВІЖЕ НАСІННЯ!

Коли хочете покласти кінець наріканням, що насіння не кільчаться а притім заощадити собі час і гроші, то купіть собі потрібного вам насіння у складі Михайла Іванкова. Він справджує з Європи що 6 місяців свіже, найлучшої якості насіння, як: капусти, бураків, моркви, і інші.

Панове Купці! Хочете набути доброго і свіжого насіння для своїх фрегейзів, а притім мати значний зиск, так притім час, або пишть по цінник на **guel Iwankiw, Prudent raná.**

ПОШУКУЮ свого брата С. і сестер Марії, Пелагії і Олі Глинян, які мають перебути в Бразилії. По смерті родичів мали за кольонію Санта Барбара, біля якого живуть, то нехай зголосять до Реда. „Праці“, або до Івана Тина, **Saskatchewan, Canada.**

В Адміністрації „Праці“ дістати КРІВАВА КНИГ і II. Перший том коштів другий 4\$. Хто купує етим самим прилучаєсь до лення Галицької Української Республіки. Спішіть тому левнем.

ПОЗІР — КОРИСТАЙТЕ З НАС

Хто з Українців посідає плянтаж.

З побуту Іх Екзецеленції

Генуї білоруської, литовської, української делегації, котрі привезли скарги на Польщу, становить для польської держави небезпеку.

Найновіші вісти

В Ірландії неспокій. Много фабрик спалено. В сих борбах убито кілька осіб, а много ранено.

Чехо-словацька заключила мир з Росією і Совітською Україною.

Довги німецькі виносять 285 біліонів і 680 мільйонів марок. А щож говорити о Польщі?

Між Німцями і Поляками в Горішньому Шлеску нема мира.

В Неаполі поветав страшний пожар. Пристань знищена, а страту обчислюють на 20 мільйонів лр.

В Португалії знова неспокій. Надіються кожної хвили сильної революції.

В Росії окрім голоду панують різні пошести. Найстрашніше марево шириться в околицях: Київ, Харків, Полтава.

Поляки починають кричати, що большевики обрабували костел в Москві. А глядять однак, що ті Поляки-католики вирабляють у Сх. Галичині Волині і прочих місцевостях.

Токийо, місто Японії, навістило землетрясенне. Тривало 15 минут, але много шкоди народило. Много народу погибло.

З Бразилії

ВІДЧИТ.

В суботу дня 17. ц. м. в самі У. Клубу о год. 7 1/2 вечером буде читати п. П. Карманський частини з своєї повісти з часів війни, в якій змальовано страхіття війни і геройську боротьбу Галичан.

Дохід з добровільних жертв на мість ветуного призначений на допомогу нашим жовнірам-студентам.

дома зарядження Уряду і результат доперішньої акції позичкової в Бразилії. З реферату вийшло, що делегат Уряду об'їхав 19 колоній, завязуючи всюди місцеві комітети для позички.

Досі переслали або передали Комітетови зібрані гроші отсі оселі.

Прудентопіль	5.507\$000
Іваї Кальмон	1.120\$000
Дорізон	1.705\$000
Легру	252\$000
Куритиба	400\$000
Барафея	345\$000
Ірасема	9.129\$000
Трес Баррас	725\$000
Антоніо Кандідо	500\$000
Круз Машадо	200\$000
Ноема	165\$000
Каразіньо	1.700\$000
Вера Гварані	1.130\$000
Антоніо Олінто	1.633\$000
Сантос Андраде	337\$000
Порто Унійо	460\$000

Отже разом зложено і передано Комітетови суму 25.318\$000. З цієї суми вислав голова Комітету Впр. о. Ігумен Шкірпан 9.000\$000, а п. Карманський 10.000\$. Решта має бути зложена в банку на біжучий рахунок. Не прислали дотепер грошей оселі: Марешаль Маллет, Жангада, Гважувіра, Рошо Ройс, Іраті (місто і колонія), а врешті Антоніо Олінто (деклярованих, та ще не зложених готівкою грошей).

Комітет приймив до відома звіт і порішив вести дальшу акцію, щоб принаймні в половині досягнути сподівану Урядом суму.

Княжий запис на позичку Нац. Оборони в сумі 500\$ зложив кромі названих вже пп. Евстахія Прокопяка з Люцени, Михайла Задорожного в Ірасемі і кооперативи в Каразіньо — п. Іван Колодій з С. Павльо.

Збори в Іраті.

Дня 4. ц. м. відвідав нашу громаду в Іраті (місті) делегат Уряду проф. П. Карманський і представив зібраним в Робітничім Товаристві положенне в рідному краю, заохочуючи їх до підписування позички Нац. Оборони. Завязався в тій цілі комітет.

гимни і зараз же вибрано комітет для позички і делегата на майбутній з'їзд в Дорізоні. Відтак почалася підписка на позичку, яка принесла добрі успіхи.

Було вже по 3-ій год., та все таки люде нерадо розходилися обідати, кожний хотів балакати з п. Карманським.

З побуту Іх Експ. Митрополита в Дорізоні.

На завсїгди нестерте пятно в серцях української громади в Дорізоні витиснув побут Іх Експеленції, який тривав цілий тиждень. Всю урочистість утруднював дощ, який з малими перестанками через цілий тиждень йшов. Вже в неділю дня 23. цвітня підчас богослуження в Малет, покритилось небо хмарами, які ворожили непогоду. Іх Експеленція о год. 3. виїхали з М. Малет і ще в погоду доїхали до лінії другої, де мешканці, що мусіли оставитися дома, зложили їм при триюмфальній брамі свій низький поклон. Дальше в тягу дороги на лінію першу почав падати дощ, зразу легенький, а відтак і рісний. Дорога ставала що-раз тяжча, слизька, коні з трудом тягли повізку. При лінії першій, де також при триюмфальній брамі очікувала громадка людей, злучився до почесної сторожи новий відділ кінноти. Всі на конях перемоклі, але вповні веселости та бадьорности. З трудом о годині пів до 6-тої удалось прибути до містечка Дорізону.

Місцева обширна каплиця битком наповнена людем, при дверях очікували Іх Експеленцію: процесія церковна, о. О. Ананевич, брацтво церковне і діточки в біленьких суконках і кошпичках повними цвітів. Короткими словами привітав Іх Експеленцію о. Ананевич запевняючи Іх про чувства всьої громади: снівської любови до Них, а свідомости і привязаности до св. католицької Церкви. Хлібом і сіллю привітав Іх Експеленцію п. Андрій Борщ, а п. Трофим Прохира сказав привіт від громади. В імени діточок і всєї молодіжи промовила панна Доротея Шпак, даруючи Іх Експеленції велику катицю гарних цвітів.

По відірані молебни до Найсвят. Серця Ісуса, мали Іх Експеленція науку, привітали громаду дорізонську приїтом з рідного краю, заповіли на загіршний день Богослуження і науку. Запросили всіх до св. Гайн Покути і св. Причастия.

і П. Перший том коштів другий 4\$. Хто купує с тим самим прилучаєсь до лення Галицької Українляцького. Спішіть тому левнем.

ПОЗІР — КОРИСТАЙТЕ З НАС

Хто з Українців посідає плянтац, або котрий Українець — купець займаєть ся торговлею кави, хай зволить ласкаво подати ціну і якість кави. Хто хоче доробитись маєтку, най сейчас голоситься на адресу: **Mr. Wasyl Kuziv, 1101 Chicago, Av. Str. Ill. U. S. A.**

ДОБРА НАГОДА лучша як готові гроші! Таку нагоду Ви скористаете, коли купите **ДОБРИЙ ШАКЕР**, котрий продаєть ся по низькій ціні на кол. Ірасемі, при головній дорозі, недалеко церкви і школи. Шакер урожайний (половина ліса а половина капери), а також находить ся вода дуже пригожа під млин. Хтоб хотів купити, най голоситься під адресою: **Felippe Kobren, Antonio Olyntho, Paraná.**

КУНЯ БІТТЕНКУРТ

Подає до відома усім интересованим Українцям з Прудентополя і околиці, що за низькою оплатою виробляє всякі папери потрібні до шлюбу цивільного, аролямента, інвентарі та підіймаєть ся до оборони в справах судових.

По всякі дотичні інформації приходіть до канцелярії **Колєкторії Естадоальної.**

М П И Н SANTA HELENA

—:— Агва Бранка —:—
(При дорозі П. Гросса — Гварапуава)
Посідає і меле спеціальними каменями пшеницю, жито й кукурузу.
Властитель: **Фридрих Ногейра**

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica
Лічить недуги мушин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.
Мешкає при улиці **Dr. Vicente Machado.**

Позір Україні оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, то порадьтеса п. В. Лопатюк. Векні записи, розписи, документи, які були добрі, уєсть бути дороблені, щоб бити може найлучше, ани не втрачати. Тому ідіть, предлоєть свою українську новую, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

59)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Друкарню Ставропільського Інституту замкнено. Після трьох місяців, щоправда, її отворено, але показалося, що польські власти неправиво забрали 4 мотори. Те саме зроблено з бібліотекою і архівом О. О. Василян в Крехозі. Друкарню О. О. Василян в Жовкві зарекувірували польські власти. Таксамо забрали Поляки друкарню в Сокалі під позором, щоб, як то подавали польські часописи, зберегти стару, історичну пам'ятку, якою є ця друкарня (гляди «Ілюстровани Курьер Подзенни» з 27. червня 1919). Друкарню часопису «Діло», давніше друкарню Айхельбергера, опежатоно і щойно по 10 місяцях її знову віддано до ужитку, але значно зменшену, бо багато її частин забракло.

Зараз першого дня після свого приходу поздирали Поляки насильно всі українські вивіски і емблеми і то не лише таблиці з назвами вулиць і емблемами публичних будинків, але навіть і всіх склепів і приватних мешкань у всіх містах і селах Східної Галичини. На їх місце повивішувано виключно польські написи і емблеми. Тепер українські вивіски, оповістки, або повідомлення мож-

азом, зглядно побіч польських, але й цей дозвіл є чисто бо коли деякі остали, то вляки всякі написи і оповістки зараз усувають.

український народний Театр після кількох вистав і починають позваляти на

ректораду одинокого в Сх. іверситету у Львові з дня 1919, ч. 2221, допущено до студій лише горожан польсь-

кави, союзних і заприязнених з мешканців Східної Галичин, що сповняли обовязок вій-

би в польській армії. Через цього зв'язку замкнено доступ на університет української на-

що ясно, що вони — як не хотіли служити в ворожій армії. Крім цього зажадали Професора української народно-

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП Костя Одрецького В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілм муніципійо Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odrecky.

Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, дати парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сінь, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прои продукта кольтоніяльні.

Пам'ятайте, що вже раз треба гоняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах військових, а раді би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтесь до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITUBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgeua». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крови в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до пайдорозних: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи солемані пилки до шита, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начине кухонне, залізо, машини до шита, порох, шріт, фуґети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шильні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фибри, свічки стеаринові, а подостатком мукки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузна і мандькова, фасоля, кава пазена і зернятами, чай з Індій.

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЯКА в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого неликого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслуґу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і инші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольтні Іраті.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО
Теодора Шнира

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якості полотна, фазенти і армарінґес, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухонні, рільничі знаряди, вслякі обува так для мушин як для женщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сінь, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оксита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто пам'ятайте на клич: „Свій до свого!“ Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і эле і не в однім поматав.

ALFREDO SCHNYR

col. Antonio Olynto,

Estação de Curitiba

В. Кун і Син.

Іпіранґа — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капелюшкових, купую всякі продукти краєві, продаж гуртовий і деталічний.

W. Kuhn & Filho.

Guajuvira Paraná

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насіне лєну і конопель, як також прядиво лєняне і конопельне. Одно кильо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прудиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

1919, ч. 2221, добув
 студій лише горожан польсь-
 жави, союзних і заприязнених
 з мешканців Східної Галичи-
 них, що сповняли обов'язок вій-
 би в польській армії. Через
 зняття замкнено доступ на уні-
 верситет студентам української на-
 чинно, що вони — як не
 хотіли служити в ворожій
 армії. Крім цього зажадали По-
 професора української народно-
 на вірність польській дер-
 жаві і польському народови, а що вони
 такої присяги не могли зложити, усунено
 їх з катедр.

Те саме вчинено на політехніці.

Тим самим способом унеможливлено
 Українцям образувати свою молодіж, бо
 на вїзд за границю не мають україн-
 ські студенти спромоги, не лише з бра-
 ку фондів, але також тому, що польські
 влади не хочуть їм видавати паспортів.
 Прохання Наукового Товариства імени
 Шевченка о дозвіл на отворення при-
 ватних університетських курсів, польські
 влади відкинули з рішучою заборною
 устроювати такі курси. Рівночасно для
 успокоєння огірченого тим загалу і за-
 блахманення заграниці, пущено в часо-
 писі фарисейську вістку, що варшавське
 міністерство рішило оснувати український
 університет у Львові.

(Далі буде)

НАЙЛУЧШЕ ПИВО

ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria

„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
 купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim

Iraty — C. № 21 — Paraná

Панове купці! Коли хочете набути доб-
 рої і смачної кави, чистої і без домішок
 зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий
 любить добру каву, проте і рало будуть
 купувати її у нас.

нитки до шиття, вишивання і ручних го-
 біт, зимові шалі, перфуми, перфумова-
 не мило, скло, начине кухонне, залізо,
 машини до шиття, порох, шріт, фугети,
 славна паста «фаворита», шнурівки,
 книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до
 ф. рб. свічки стеаринові, а подостат-
 ком муки найліпших марок, соли мел-
 еної, грубої і рефінованої столової,
 нафта, тютюн, риж, цукор, фарина ку-
 курузяна і мандькова, фасоля, кава
 палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і
 інші продукта кольонійні.

Wasilio Witovycz

Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA
 POSTAL
 246.

TELE-
 PHONE
 454.

Atlantica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
 ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
 Ігвассу — Куригиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбур-
 го, Куригиба, Паранаєсе; ТЕМНІ:
 Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атлантика, Білий, Вода Столова, Женжі-
 бре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
 лли, Помаранч, Содова воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
 скількість ячменю і платимо найлучші
 цени! Роздаємо також насінє ячменю
 за контрактом і продаємо вибране
 насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
 економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
 Прудентополя в домі п. М. Козловського.

у, що йому потрібне до ужитку до-
 машнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти
 хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
 ра до Прудентополя і кольоній Іраті.

і більше.

Пивить:
Theodor Schneider
 Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Та-
 дри — Портона.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
 склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
 залізя, начине кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
 форми.

Досі у Парані не було української фабри. цукорків а коли она
 існує від двох місяців: спійть з замовленням. По цукорки пішить і
 голосіться до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начине,
 кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
 de João Kutchma

Rua Viduconde e Nacar — União da Victoria — Paraná